

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Deres ref.:

Vår ref.: Namdal Vest – bakgrunn for
klage angående avslag for utbygging av
Bjørelva_2018_02_15

7870 Grong, 15.02.2018

Namdal Vest – bakgrunn for klage angående avslag for utbygging av Bjørelva Kraftverk i Namsskogan kommune

Tillat oss å nevne at Ulvig Kiær AS er et aksjeselskap lokalisert i Grong kommune. Eierne bor også i Grong kommune. Ulvig Kiær AS har ikke eierinteresser i Hedmark fylke.

Sammendrag

Vår begrunnelse for anken kan sammenfattes på følgende vis:

- Redusert utbyggingskostnad – 4,08 kr/kWh.
- NTE Nett har kapasitet til å motta produksjonen i reinvestert nett med rimelige investeringskostnader.
- Skjev framstilling av kraftverksbelastningen i reinbeitedistriktet.
- Manglende vurdering av at 7 prosjekt i samme område er trukket.
- Forskning på villrein har mindre overføringsverdi på semi-domestisert tamrein.
- Lokal kunnskap avfeies.
- Manglende proporsjonalitet mellom virkning av anlegget og reindriftens egen forstyrrelse. (Helikopter, skuter mm.).
- Inntaket til kraftverket synes ikke fra omtalt kalvemerkingsområde.
- Redusert og stedstilpasset dambygging er et nytt og godt avbøtende tiltak med resultat mindre synlighet.
- Området er betydelig påvirket av menneskelig aktivitet (reindrift) og framstår ikke som urørt.
- Tiltaket berører i liten grad reindriften.
- Ingen vurdering av regionens omfattende vern kontra utbygging i gjenværende ikke vernede områder.
- Det er lagt for liten vekt på de positive virkningene av tiltaket.
- Subjektiv vurdering av urørthet.

Viser til vår klage av 03.12.2017 på vedtak om avslag til å bygge ut Bjørelva Kraftverk i Namsskogan kommune, samt utsatt frist til å begrunne anken til 15.02.2017, oversendt i e-post 19.12.2017.

Samtidig viser vi til notatet *Bakgrunn for vedtak – Bjørelva og Steinåa – Namsskogan kommune i Nord-Trøndelag fylke*, oversendt i brev fra NVE datert 13.11.2017. Det refereres fra dette dokumentet, dersom ikke annet er spesifikt nevnt.

NVE's vurdering:

Produksjon og kostnader:

I forbindelse med ankebehandlingen har vi jobbet ytterligere med å kvalitetssikre kostnadsgrunnlaget i prosjektet.

www.ulvig-kiar.no

Sandøla Gård, Hengbruveien 43, 7870 Grong	Tlf. 74 33 17 00	
Forstkandidat Anders Kiær	Mobil 976 93 570	E-post: post@ulvig-kiar.no
Sivilagronom Anne Ulvig	Mobil 900 43 154	Foretaksnummer 986 531 491 MVA
Skog- og utmarksforvalter Knut J. Melum	Mobil 948 96 007	

I konsesjonssøknaden er det tatt høyde for 2 hovedaggregat på 2,7 MVA hver. Maskin og elektro er budsjettert til 13 mill. kr. I søknaden er det også tatt med et alternativ på ett aggregat på 5,4 MVA. I forbindelse med utbyggingen av Søkkunda Kraftverk AS (søsterselskap til Ulvig Kiær AS) er det installert 2 aggregat i denne størrelsesorden. I forhold til prisen på det anlegget – og etter samtaler med leverandøren – vil leveranse av maskin og elektro ved installering av ett hovedaggregat (pelton) på 5,4 MVA istedenfor 2, kunne gjennomføres med en ramme på 9 mill. kr. (innhentet pris januar 2018)

Valgt løsning for prosjektet Bjørelva ser derfor ut til å bli ett hovedaggregat på inntil 5,4 MVA framfor 2 hver på 2,7 MVA. Budsjettposten på maskin og elektro er følgelig redusert fra 13 til 9 mill. kr. Størrelsen på stasjonen vil dermed kunne reduseres noe, og kostnaden for stasjonen reduseres fra 4 mill.kr. til 3,5.

Når det gjelder tunneldrift på de øverste 1100 til 1200 meterne, var merkostnaden ved dette beregnet ut fra prisforespørsler til entreprenør for tradisjonell tunneldrift inkludert rigg og drift, slik det går fram av våre kommentarer til NVE av 07.09.2016: *Namdalspakken – kommentarer til høringsuttalelsene.* (s.3).

Dersom retningsstyrt fullprofilboring lar seg gjennomføre på strekningen, fikk vi fra entreprenør oppgitt en pris for anleggene i Flåttådalen på ca. 15.000 kr/m inkl. rigg og drift. I dette ligger prisjustering fra 2016, men også en rabatt dersom det blir 2 eller flere anlegg med fullprofilboring i området. Tallene som NVE legger til grunn, ser derfor ut til å ligge ca. 30 % for høyt. (*Es uttalelse til konsesjonssøknad for Bjørelva kraftverk av 07.09.2017, tabell s.2.*)

Post	mill. kr (1.1.2017)	Våre endringer	Kommentar
1200 m mindre rør (1200 mm GRP PN10 antatt + rigg 30%)	-5,3		
1200 m mindre grøft (+ rigg 30%)	-7,2		
1200 m fullprofilboring (15.000 kr/m + rigg 30%)	25,0	18,0	Se kommentar i tekst
Helikoptertransport for inntaksbygging (påslag 50%)	1,3		
Redusert strekning veibygging (ca 1200 m, 1500 kr/m + rigg 30%)	-1,8		
Sum	12,0	5,0	
Fra 2 til 1 hovedaggregat		-4,0	Se kommentar i tekst
Redusert kraftstasjonsbygning ved 1 hovedaggregat		-0,5	Se kommentar i tekst
Sum forskjell revidert		0,5	

Etter disse justeringene vil kostnadsoverslaget se slik ut:

Bjørelva Kraftverk	Alternativ B mill. NOK
Reguleringsanlegg	0,0
Overføringsanlegg	0,0
Inntak/dam, inkl. helikoptertrsp.	3,8
Driftsvannveier, inkl. redusert veibygging langs rørgate	32,4
Kraftstasjon, bygg	3,5
Kraftstasjon, maskin og elektro, 1 hovedaggregat	9,0
Kraftlinje	1,0
Transportanlegg	1,0
Div. tiltak (terskler, landskapspleie, med mer)	1,0
Uforutsett	4,8
Planlegging/administrasjon.	2,4
Finansieringsutgifter og avrunding	2,1
Sum utbyggingskostnader	61,2

Prisene er basert på prisnivå 2017. Tallene baserer seg på innhentede priser, samt tiltakshavers erfaringsgrunnlag fra kraftutbygging både som byggherre, men også som entreprenør.

Dette gir en revidert **utbyggingspris på 4,08 kr/KWh** inkl. nettilknytning fra NTE Nett's netstasjon og fram til kraftverket.

Etter NVE's avslag 13.11.2017 på NTE Nett AS' søknad om å bygge en 132 kV linje fra Tunnsjødal til Kjelmyrlynet har vi hatt kontakt og møte med NTE Nett AS for å se på mulige alternative tilknytninger for prosjektene i Flåttådalen til 22 kV-nettet. Mange av tidligere tillyste prosjekter både på utbyggings-, men også på forbrukssiden nord i Namsskogan, er falt bort siden de opprinnelige planene ble utarbeidet i 2007/2008. Med de fåtall prosjekt som er igjen på vannkraftssiden i dette området og forventet forbruksutvikling, kan vi ha forståelse for at det ikke er samfunnsøkonomisk ønskelig å bygge nytt nett med spenningsnivå 132 kV på strekningen Tunnsjødal-Kjelmyrlynet. NTE Nett AS har beregnet at en slik linje med transformatorstasjon og bryterfelt vil koste 72,9 mill. kr. (tabell 2, s.12 i *Bakgrunn for vedtak – 132 kV Tunnsjødal-Kjelmyrlynet og Brekkvasselv transformatorstasjon*). Vi er derimot tilfredse med at NTE Nett i sin analyse og vurdering *Et skriv om nettkapasitet i 22 kV nettet – Ulvig Kiær og Trones kraftprosjekter i Namsskogan* av 22.1.18, som følger vedlagt, konkluderer med at de 4 konsesjonssøkte småkraftprosjektene Flåttådalselva, Litlflåttådalselva, Bjøråa og Steinåa samt konsesjonsgitte Seterfossen, alle kan tilknyttes 22 kV-nettet til en etter NTE's satser beregnet kostnad på rundt 19,8 mill.kr. For alle disse prosjektene vil det tilsvare en investering på 0,28 kr/KWh beregnet ut fra ca. 70 GWh/år (Flåttådalselva alt. B1/B2).

I følge lastflytanalysene i dette notatet har reinvestert nett kapasitet til å ta inn Bjørøelva Kraftverk fra sone 1 (Tunnsjødal-22NA1), se under *Reinvestert nett, alternativ 1, sone 2 koblet mot Tunnsjødal*. Siden deler av nettanlegget er gammelt (noe fra 1950-tallet og 1980-tallet), er anleggsbidraget beregnet til 1,45 mill. kr (linje 1 og 2 i øverste tabell på s. 6) i tillegg til kostnaden ved netstasjon på 0,25 mill. kr. I det det er gitt konsesjon for Seterfossen, vil de 1,45 mill. kr. som anleggsbidraget utgjør, måtte deles mellom Bjørøelva og Seterfossen. Dersom klagen tas til følge også for Steinåa, blir det å fordele på de 3.

Dersom det gjennom klagebehandlingen kun gis konsesjon for Bjørøelva på 5,0 MW, vil reinvestert nett i sone 1 takle dette inkludert innmating av konsesjonsgitte Seterfossen på 3,4 MW. Tas klagen til følge også for Steinåa på 2,3 MW, vil det være plass i nettet også for det.

I forbindelse med utbygging av Søkkunda Kraftverk har våre selskap stått for graving og legging av kabel, hhv. 3x1x95 og 3x1x240 mm², over en strekning på om lag 9 km, til en kostnad til ca. 60% av den standardiserte prisen NTE Nett AS oppgir i sitt notat. NTE Nett bekrefter at tiltakshaver kan engasjeres som entreprenør for utførelse av graving/legging av kabel, slik Eidsiva Nett gjør. Vi legger derfor våre priser til grunn i den videre drøftelsen.

Når det gjelder grunnlaget for utregning av energikostnaden over levetid, LCOE, viser vi til de drøftinger som er foretatt i bakgrunn for klagen for Litlflåttådalselva Kraftverk.

Ut fra de drøftingene har vi foretatt LCOE-beregninger ved ulik levetid og kalkulasjonsrente inn i en tabell. Det er brukt samme forutsetninger som hos NVE, med unntak av at våre reviderte kostnadstall for utbyggingen er lagt til grunn, samt variasjon av levetid og kalkulasjonsrente. Kurs er satt til 7,7 NOK/\$. I kostnadsberegningene våre er det allerede lagt inn en post for 10% uforutsette kostnader. Med vår erfaring fra bygging og ombygginger av kraftverk, hvor vi har holdt budsjett, ser vi ingen grunn til å beregne scenarier med vesentlig lavere eller høyere kostnader.

Bjørøelva	NVE's forutsetninger	«Reell levetid»	«Markedsrente»	«Reell levetid og rente»
	40 år levetid, 6% rente	60 år levetid, 6% rente	40 år levetid, 4% rente	60 år levetid, 4% rente
	Øre/KWh	Øre/KWh	Øre/KWh	Øre/KWh
Energi kostnad over levetid (LCOE)	34,3	32,4	27,7	25,1

Tabell 1: Energi
kostnad over levetiden (LCOE) i NOK/kWh ved ulik levetid og kalkulasjonsrente, men uten restverdi. (LCOE kalkulatore er hentet fra: https://www.energy101.com/calculators/calculators/calculator_LCOE_old/index.html)

Dersom kalkulasjonsrenten settes til 3 %, som er den forventede avkastningen for pensjonsfond utland framover, vil energikostnaden over levetiden (LCOE) for Bjørøelva med 60 års levetid være på **21,8 øre/KWh**.

I en lønnsomhetsvurdering må summen av kraftpris og elsertifikatpris dekke LCOE. Når det gjelder kraftpris benyttes NVE's kraftprisbaner. NVE legger selv til grunn 15 øre/KWh i sertifikatpris. Siden energimyndighetene er regulator for kvotekurven og premissleverandør for sertifikatprisene, ville det være naturlig å benytte prisen på sertifikater som NVE benytter. Markedet for sertifikater er derimot ikke så positive, og har en mer konservativ tilnærming til framtidige sertifikatprisene. Et alternativ er å forutsette en sertifikatpris på det halve, altså 7,5 øre/KWh, slik dagens pris er i markedet for sertifikater for 2019 og 2020.

Bjørelva	NVE's forutsetninger	«Reell levetid»	«Markedsrente»	«Reell levetid og rente»
	40 år levetid, 6% rente	60 år levetid, 6% rente	40 år levetid, 4% rente	60 år levetid, 4% rente
	Øre/KWh	Øre/KWh	Øre/KWh	Øre/KWh
Energikostnad over levetid (LCOE)	32,3	30,6	26,2	23,8
Kraftpris+ Elsert. Øre/KWh				
L-L: 23,5+7,5			31,0	
M-L: 29,0+7,5			36,5	
H-L: 41,0+7,5			48,5	
L-H: 23,5+15,0			38,5	
M-H: 29,0+15,0			44,0	
H-H: 41,0+15,0			56,0	

Tabell 2: Kraft- og elsertifikatpris sammenlignet med Energikostnad over levetiden (LCOE) i øre/kWh ved ulik levetid og kalkulasjonsrente, men uten restverdi.

Utregningene viser at nesten alle alternativene gir en høyere kraft- og sertifikatpris enn energikostnaden over levetiden, og dermed lønnsomhet for samtlige. Beregnes en restverdi vil lønnsomheten øke ytterligere.

Ut fra våre beregninger gir samtlige alternativ med ett unntak en positiv nåverdi, og for mange av dem en betydelig nåverdi.

Vi kjenner til flere salg av nyere små elvekraftverk de seneste årene og vilkårene for salgene. Selv med fallrettsleie på rundt 5-7% av brutto inntekt, gjenkjøpsmulighet etter 40-50 år og arbeidsmulighet hos kjøper (daglig drift av kraftverket), oppnås salgspriser på mellom 5 og 6 kr/KWh år. For Bjørelva snakker vi her om en merverdi på rundt 1,5 kr/KWh utbygget produksjon, noe som tilsvarer drøye 20 mill. kr. Denne nåverdien er reell i forhold til teoretiske beregninger. Samtidig vil vi understreke at vår strategi er å bygge og drifte småkraftanlegg, ikke å selge dem.

Vår erfaring med kjøp, utbygging og drift av 7 små kraftverk gjennom ulike selskap, tilsier at Bjørelva for oss vil være en langsiktig og god investering ut fra de forutsetninger vi legger til grunn etter mer enn 30 års erfaring i bransjen.

I det det er vi som bærer den økonomiske risikoen for prosjektet og dets lønnsomhet, mener vi det ikke blir riktig at det offentlige skal overprøve våre lønnsomhets- og risikovurderinger.

Reindrift:

Samlet belastning på vestre Namdal reinbeitedistrikt:

Innenfor Vestre Namdal reinbeitedistrikt finnes til sammen ni store og små vannkraftverk

Vestre Namdal reinbeitedistrikt utgjør 3.816 km². Tidligere Nord-Trøndelag fylke har et areal på 22.412 km². Vi snakker altså om 17 % av arealet. Da blir tettheten av kraftverk kanskje ikke så stor når disse ligger i ytterkant av området. 2 av disse 9 er svært små, helt nede i 20 og 30 kW installert effekt, da snakker vi ikke engang om en generator på størrelse på en bilmotor. Det må også nevnes at Kalvvatnet vindpark ikke fikk konsesjon pga. reindriften. Dermed unngår reinbeitedistriktet en etter deres oppfatning betydelig belastning.

NVE har ikke vurdert at søkerne i søknadsprosessen trakk 7 andre prosjekt i det samme området, nettopp for bl.a. å ta hensyn til reindriften. Det er Vesteråa, Grønlielva, Mortenlielva, Langtjønnelva, Langtjønnelva, Rappbekken og Domelva/Litlelva. Vi kan ikke se at dette er vurdert i NVE samlede vurdering.

Når det gjelder påvirkning på reindriften konkluderer NVE følgende:

Området brukes ikke vinterstid, og i liten grad sommerstid. Det har ikke vært tradisjon i senere tid for å bruke de omsøkte kraftverksområdene som kalvingsland.

Det er kun øvre deler av Bjørelva kraftverk som berører beiteområder sommerstid. Inntaket til Bjørelva kraftverk vil også bli liggende i nærheten av Meidalgruppas merkegjerd. Kraftstasjonen til både Bjørelva og Steinåa kraftverk ligger i nærheten av flyttvei. Kraftstasjonen til Steinåa kraftverk anbefales flyttet oppstrøms elva for å unngå flyttleia. I tillegg er det et samlegjerde om lag 1,5 km fra kraftstasjonsplasseringen til Bjørelva kraftverk.

Mye av denne forskningen er gjort på villrein. Det vil derfor være nødvendig å støtte seg noe på forskning gjort på villrein for å kunne vurdere effekten av inngrep på tamrein. Det er dessuten store forskjeller i tamhet blant både vill og tam rein. Villrein med høy innblanding av tamrein vil gjerne reagere mindre på forstyrrelser enn villrein med lite innblanding av tamrein. Selv om fluktavstanden kan være lav er avstanden hvor reinen blir negativt påvirket større enn selve fluktavstanden⁴. Likedan vil tamreinenens tamhetsgrad variere utfra hvor mye de er håndtert av mennesker. Enkelte tamreinstammer kan være vant til mennesker slik at de ikke reagerer på inngrep i særlig grad. Andre stammer kan være mer lik villrein i adferd. Reaksjonene varierer også med på når på året forstyrrelsene skjer, og med kjønn på dyret.

NVE er enige med de reindriftsfaglige høringsinstansene i at Bjørelva kraftverk vil få størst effekt på reindriften, selv med planendringene. Det gjelder spesielt for Meidalgruppa, slik bruksmønsteret er i dag, fordi inntaket vil bli liggende i nærheten av et merkegjerd. I tillegg er det dette prosjektet som ligger lengst inn i de urørte områdene. Inntaksområdet er tenkt plassert i et relativt åpent landskap. Tovengruppen har tidligere også brukt dette området. Vi ser at prosjektet isolert sett er utfordrende å avbøte tilstrekkelig.

Inntaket i Bjørelva er i et mer åpent område, som vil være langt mer synlig enn i Litlflåttådalselva.

Konsesjonssøkerne finner det svært urimelig at man støtter seg på villreinforskning i mangel av forskning på tamrein. Vi mener dette er ikke faglig holdbart. Anders Kiær har for øvrig ca 30 års erfaring med villrein. Dette både som grunneier/rettighetshaver/jeger i et område med genetisk rein villrein. Han har i tillegg i mange år vært aktiv i villreinorganisasjoner, bl.a. som en av initiativtakerne til Villreinerådet i Norge. Han har derfor et bredt kunnskapsgrunnlag for villrein som bakgrunn når han vurderer tamrein i områdene Nessian Gård og i Flåttadal.

Vi har tidligere oversendt dokumentasjon som bl.a. viser mengder av tamrein rundt tunet og på innjorda på Nessian Gård. Kjell Asgeir Trones har fortalt hvordan tamreinen kan komme på et par meters avstand når han sitter på elgpost, og hvordan de kommer og titter på hva han driver med når han renser rist i Litlelva kraftverk. Vi vedlegger nå i tillegg bilder av tamrein på bytur i Steinkjer, bl.a. rein som har lagt seg til for natten utenfor Statens hus. Villrein ville garantert ikke oppført seg slik. Uansett framstår påstanden om 3 km influensområde som temmelig virkelighetsfjernt.

Også konsulenter er mennesker og har sine forskjellige verdigrunnlag og politiske holdninger. Vi var svært skuffet over Norconsult sin rapport, som vi oppfatter at ensidig, men uten tilstrekkelig faglig grunnlag, taler reindriftens sak, slik utøverne selv har framlagt den. Vi som var til stede på befaringene i Flåttådal fra utbyggerens side, har samme oppfatning av at reindriftens representanter flere ganger ble svar skyldig da Kjell Asgeir Trones korrigerste/stilte spørsmål ved deres beskrivelser av områdebruken.

Reindriftens representanter forsøkte under befaringene å skape et bilde av nærmest en intensiv bruk av områdene over hele året, samt at våre prosjekt har store negative innvirkninger på reindriften. Dette er ikke virkeligheten. Som grunneiere aksepterer vi reindrift, men vi forventer en mer korrekt virkelighetsbeskrivelse fra reindriftens side. Kjell Asgeir Trones har hatt mye kontakt med reindriften, og har i alle år vært svært serviceinnstilt når reindriften har ønsket hjelp til forskjellige ting. Han har også vært svært tolerant i forhold til besøk av rein på innmarka. Etter vårt skjønn er det god plass både til reindrift og flere småkraftverk i de aktuelle områdene. Når reindriftens representanter mener at alt er umulig å godta, gir dette unødige konflikt med de fastboende. Både Mona og Kjell Asgeir Trones og Ulvig Kiær AS er avhengige av avkastning på arealene de driver. Vi tviler på om reindriften på sikt er tjent med en slik strategi.

Vi konstaterer at NVE ikke vil trekke Norconsult sin konsulent sitt arbeid i tvil, mens det er tydelig at synspunktene til Mona og Kjell Asgeir Trones – som deles av Ulvig Kiær AS - avfeies. Kjell Asgeir Trones har bodd hele sitt liv på Nessan, og er således svært godt kjent med reindriftens bruk av området.

Konsesjonssøkerne er av den oppfatning at reindriften blir minimalt påvirket av en utbygging av Bjørelva kraftverk. Reinens sommerbeite vil ikke påvirkes i nevneverdig grad, og reindriftens installasjoner befinner seg langt unna og ute av syne fra kraftverket. Det er en fjellrygg mellom. Oppsamlings- og kalvemerkingområdet det refereres til, ligger ca 900 meter i luftlinje fra planlagt inntaksdam.

Vi merker oss at reindriften i forbindelse med kraftprosjekter er veldig opptatt av at reinen ikke skal stresses. I denne forbindelse synes vi det må være interessant på se hvordan de selv håndterer reinen. Vedlagt video av driving av rein med helikopter. Vi ber om at OED ser på denne og gjør seg sine tanker om reinens stressnivå etter å ha blitt utsatt for slik driving i timesvis og kanskje over flere dager. Det mangler proporsjonalitet mellom protestene mot den påvirkning virksomhet knyttet til våre små kraftverk kan medføre, og det stress reindriftsutøverne selv utsetter reinen for. Vår virksomhet skal nektes, mens reindriften kan gjøre som de vil.

Landskap, friluftsliv og brukerinteresser

Landskap:

Begge kraftverkene søkes nå med tunnel i øvre del og nedgravde rør i nedre del. NVE mener damområdet til Bjørelva kraftverk vil ha negativ innvirkning på landskapet fordi området er godt synlig. For Steinåa kraftverk vil påvirkningen på landskapet bli mindre, fordi inntaksområdet ligger skjult i terrenget. NVE legger noe vekt på hvordan Bjørelva kraftverk påvirker landskapet, mens temaet er mindre vektlagt for Steinåa kraftverk.

Dersom synligheten av dam er viktig, går det an å benytte den naturlige damterskelen i fjell ved inntaket, se inntatt bilde nederst i dokumentet. Innenfor fjellsterskelen er det sedimentert mye løsmasser. Ved å fjerne en del av disse vil profilboringen ende i det naturlige magasinet på innsiden. Det vil altså gå an å få til et inntak som i realiteten ikke synes uten oppstøping av en dam, da de naturgitte forholdene ligger godt til rette for en alternativ damløsning. Vi mener det vil kunne være et spennende konsept som kan adopteres også for andre anlegg. Ved dette avbøtende tiltaket vil påvirkning av landskapet bli minimalt. Vi er overrasket at NVE på befaring ikke har med teknisk kompetanse nettopp for å kunne diskutere mulige endringer av planer som avbøtende tiltak.

Naturmangfold:

Arter:

Vi er ikke enige i dagens politikk med oppformering av store rovdyr. Det oppleves derfor urimelig at NVE gir uttrykk for at rovdyrbelastningen skal inngå i en vurdering av totalbelastning sammen med våre kraftverk. Det kan for øvrig meddeles at Flåttådalsområdet er innenfor yngleområde for gaupe, men med kvotejakt. Flåttådalen er ikke innenfor ulvesonen, og heller ikke prioritert område for jerv eller bjørn. Tvertimot er det lisensjakt på disse.

Store sammenhengende områder med urørt preg:

NVE skriver:

NVE mener avbøtende tiltak som tunnel i øvre del og veiløs bygging av inntaksdam vil redusere inngrepene i nærheten av kraftverkene. I vurderingen av Bjørelva kraftverk legger NVE vekt på nærheten til uforstyrrede områder med verdi for reindrifta. Det gjelder særlig inntaksområdet og nærhet til merkejerde, som diskutert i kapitlet om reindrift. Steinåas øvre og midtre del brukes i mindre grad av reindrifta, selv om støy og nærhet til kraftverket må vurderes. Synligheten vil også være mindre. Vi legger noe mindre vekt på urørt natur i vurderingen av Steinåa kraftverk enn i vurderingen av Bjørelva kraftverk.

Det kan stilles spørsmål ved NVE sine vurderinger av urørthet. Området bærer preg av omfattende kjøreskader etter reindriftsutøvernes motorferdsel. Kjørespor er godt synlige på flyfoto over området, og noen steder dekker de større områder i vifteform pga. dårlig bæreevne. Vil det skade miljøet om vi bygger en strekning med vei? Er omfattende bruk av ATV i reindriften - over alt - mindre skadelig enn om vi har en begrenset bruk av ATV for å innsisere kraftverksinstallasjoner? En traktorvei kan umulig framstå som et større inngrep enn det som allerede finnes i området i dag.

Området framstår med andre ord ikke som urørt. Landskapet er allerede tydelig og i vesentlig grad påvirket av menneskelig aktivitet (reindrift). Selv området mellom planlagt inntak og oppsamlings- og kalvemeringsområdet er preget av tydelige kjørespor i terrenget. Dette i et pr. definisjon høyfjellsområde. Inntaksdammen er planlagt bygget med material- og betongfrakt med helikopter. Det er vanskelig å forstå hvordan dette kan forringe områdets verdi.

INON skal ikke lenger være et kriterium i vurderingen. Av NVEs saksframstilling synes det som om INON fortsatt blir vektlagt, men uten å bruke navnet INON.

Samfunnsmessige fordeler:

NVE skriver:

En eventuell utbygging av Bjørelva og Steinåa kraftverk vil gi henholdsvis 15,0 og 7,7 GWh i et gjennomsnittså. Denne produksjonsmengden regnes som vanlig for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. De omsøkte tiltakene vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Videre kan Bjørelva og Steinåa kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning. NVE vurderer kostnadene ved tiltakene til å ligge omtrent på gjennomsnittet for småkraft- og vindkraftprosjekter som har blitt tildelt konsesjon de siste årene.

I søknaden står følgende:

Namsskogan kommune, og spesielt lokalt i utkantene, er utsatt for fraflytting og mangel på arbeidsplasser. Tiltaket vil være avgjørende for opprettholdelse av den lokale bosetningen og en videreutvikling av de lokale næringer.

Kraftverksplanene i Flåttådalen gir mulighet for 1-2 nye arbeidsplasser på permanent basis. Lokalsamfunnet vil bli betydelig styrket med den satsingen som vil kunne skje ved denne kraftutbyggingen.

Vi mener det av NVE er lagt for liten vekt på de positive sidene ved tiltaket. Vi kan ikke se at NVE har behandlet og vurdert de i søknaden opplistede og uthevede momenter som taler for konsesjon, se søknaden under pkt. 2.1 *Begrunnelse for tiltaket.*

På bakgrunn av et omfattende arbeid ble det utarbeidet og av Fylkestinget vedtatt en egen *Strategier for små vannkraftverk i Nord-Trøndelag.*

Fra denne og fra søknaden ser vi oss derfor nødt til å gjenta:

- *Det skal legges spesiell vekt på mulighet for utbygging i næringssvake områder der kommunene opplever befolkningsnedgang.*
- *Fylkeskommunen ser positivt på små kraftverksutbygginger som grunnlag for lokal nærings- og samfunnsutvikling. Dette må gis særlig betydning ved endelig konsesjonsvurdering i næringssvake kommuner.*

Namsskogan er en av de kommunene som har hatt sterkest befolkningsnedgang, se søknadens Figur 1.

Vi kan heller ikke se at området (Nord-Trøndelag) betydelige vern i form av varige vernede vassdrag og vern etter annen lovgivning (60% av arealet) er drøftet eller tillagt vekt. I tillegg kommer viktige området for reindriften. Etter vår mening må det være en høy terskel for å avslå konsesjonssøknader i de gjenværende områdene som ikke er varig vernet og vi forventer at slik problematikk blir grundig belyst i ankesaken. Hvis ikke vil NVE's behandling i denne og lignende saker oppfattes som en egen vernepolitikk på siden av Stortingets føringer.

Søknadens forhold til overliggende nett:

Etter våre samtaler med NTE Nett AS og de tilbakemeldinger vi har fått at dagens nett kan ta inn produksjonen fra Bjørrelva i det lokale distribusjonsnettet med begrensede investeringer, ser vi ingen grunn til å diskutere bakgrunnen for å avslå en utbygging av 132 kV-nettet fra Tunnsjødal til Kjølmyrlovet og bygging av ny transformatorstasjon ved Kjølmyrlovet, selv om vi er uenige i forutsetningene for beregningene og dermed samfunnsnyttene av et forsterket og framtidrettet linjenett nordover i Namsskogan kommune. Når det gjelder diskusjon av noen av forutsetningene for beregning av netto nytte (samfunnsøkonomisk analyse) viser vi til det som er skrevet over under *Produksjon og kostnader*. Ettersom investeringene kommer i 22kV-nettet, kan NTE ta anleggsbidrag. Dette vil belastes konsesjonssøkerne og ikke forbrukerne.

Ytterligere avbøtende tiltak:

Bilde 1: Bjørelva ved foreslått inntakssted på kote 490-492.

Som over nevnt er det mulighet for en annen damløsning hvor en benytter den naturlige fjellterkselen som dam, se over i dokumentet.

Tiltakshaverne er villig til å benytte en slik løsning som avbøtende tiltak for å redusere tiltakets synlighet.

Oppsummering:

NVE skriver i sin oppsummering:

NVE mener at konsekvensene for reindrifta vil bli betydelige, og at de ikke lar seg avbøte i tilstrekkelig grad.

Som det fremgår av dette dokumentet, deler vi ikke denne vurderingen. Produksjonen kan mates inn på NTE Nett's 22 kV med rimelige investeringskostnader. Samtidig har justering av utbyggingsplanen og nye innhentede priser gitt en lavere utbyggingskostnad.

Når disse forhold legges til grunn, mener vi klagen vår bør tas til følge.

Med hilsen
For Ulvig Kiær AS

Nessan Gård

Anne Ulvig
Sign

Mona og Kjell Asgeir Trones
Sign